

ŠVÉDSKÁ LITERATURA

Nobelova cena

Tomas Tranströmer

TOMAS TRANSTRÖMER

- 1931 - 2015
- Básník, esejista, psycholog, překladatel
- 12 sbírek (přel. do 60 jazyků)
- <https://www.youtube.com/watch?v=ApiaFYq3wZc>

Jméno

Začínám usínat za volantem, proto zajedu autem pod stromy u cesty. Schoulím se na zadním sedadle a spím. Jak dlouho? Celé hodiny. Mezitím padl soumrak.

Najednou se probudím a nepoznávám se. Úplně jsem se probudil, ale nepomáhá to. Kde jsem? KDO jsem? Jsem něco, co se probudilo na zadním sedadle a v panice se točí dokola jako kočka v pytli. Kdo?

Konečně se můj život vrací. Moje jméno přichází jako anděl. Zpoza zdí zazní nástup trubek (jako v předehře Leonora) a bystře bystře sbíhají spásonosné kroky po dlouhých předlouhých schodech. To jsem já! To jsem já!

Ale je nemožné zapomenout na patnáct vteřin boje v pekle zapomnění, jen pár metrů od široké silnice, po které se auta řítí s rozsvícenými světly.

Madrigal

Zdědil jsem temný les, kam zřídka kdy chodím. Ale přijde den
kdy si mrtví a živí vymění místa. Tehdy se les dá do pohybu.
Nejsme bez naděje. Nejtěžší zločiny zůstanou neobjasněny
i navzdory nasazení mnoha policistů. Stejně tak kdesi hluboko
v našich životech přetrvává velká neobjasněná láska. Zdědil jsem
temný les, ale dnes jdu do jiného, do světlého lesa. Vše živé,
co zpívá, vine se, třepetá a leze! Je jaro a vzduch je velmi silný.
Složil jsem zkoušky na univerzitě zapomnění a ruce mám stejně
prázdné jako košile visící na prádelní šňůře.

Allegro

Hraji Haydna po černém dni
a cítím v rukou prosté teplo.

Klávesy chtějí. Krotká kladívka ťukají.
Tón je zelený, živý a tichý.

Tón říká, že svoboda existuje
a někdo neplatí císařovi daně.

Zastrčím ruce do haydnovských kapes
a hraji si na toho, kdo klidně hledí na svět.

Vyvěsím haydnovskou vlajku – což znamená:
„Nevzdáváme se. Ale chceme mír.“

Hudba je skleněný dům ve srázu,
kde kameny létají, kameny se valí.

A kameny se valí domem,
ale všechny okenní tabulky zůstávají celé.

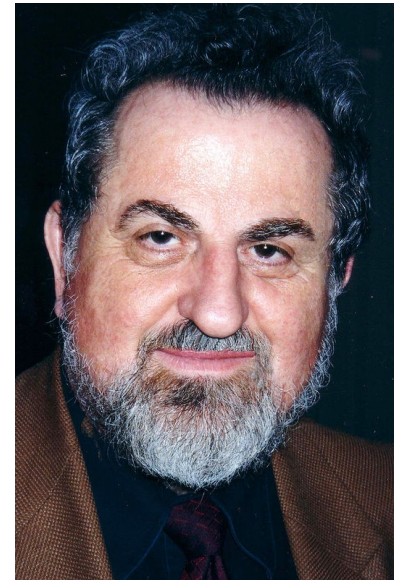
Románské oblouky

V obrovském románském kostele se turisté tlačili v polotmě.
Klenba rozevírající se za klenbou, a žádný výhled.
Jen mihotající plamínky několika svíček.
Anděl bez tváře mě objal
a zašeptal křížem skrz celé mé tělo:
„Nestyď se, že jsi člověk, buď hrdý!
V tobě se donekonečna otevírá klenba za klenbou.
Nikdy tě nedokončí, a tak to i má být.“
Slzami oslepený
dal jsem se vytlačit na piazzu vroucí sluncem
i s Mr. a Mrs. Jonesovými, Herr Tanakem a signorou Sabatini.
V nich všech se donekonečna otvírala klenba za klenbou.

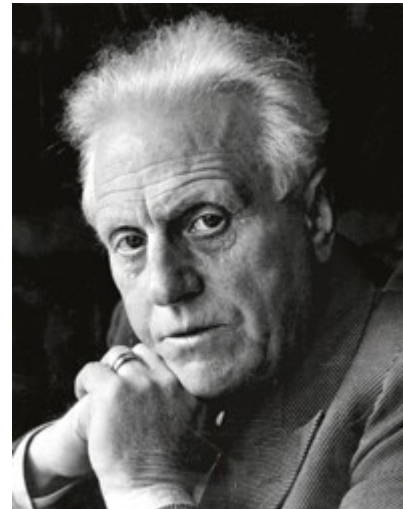
Milan Richter

- Nar. 1948
- Přeložil bezmála 70 titulů z angličtiny, němčiny a severských jazyků
- Nakl. MILANIUM

Pär Lagerkvist

- Nobelova cena 1951
- *Kat* 1933
- *Trpaslík* 1944
- *Barabáš* 1950

©

ALVN

1908

Selma LAGERLÖFOVÁ

- 1858 - 1940
- 1907 čestný doktorát na univerzitě v Uppsale
- 1909 Nobelova cena
- *Gösta Berling* (1891)
- *Podivuhodná cesta Nilse Holgerssona Švédskem* (1906-7)

1974!

- Eyvind Johnson (1900 – 1976)
- Harry Martinson (1904 – 1978)

Harry Martinson

- ANIARA (1956)
- *Aniara. En revy om människan i tid och rum*
- (veršovaný epos - 103 částí)
- zfilmováno 2018
- <https://www.febiofest.cz/filmy-2019/aniara-836f>
- Opera:
[https://cs.wikipedia.org/wiki/Aniara_\(opera\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Aniara_(opera))

nedostal

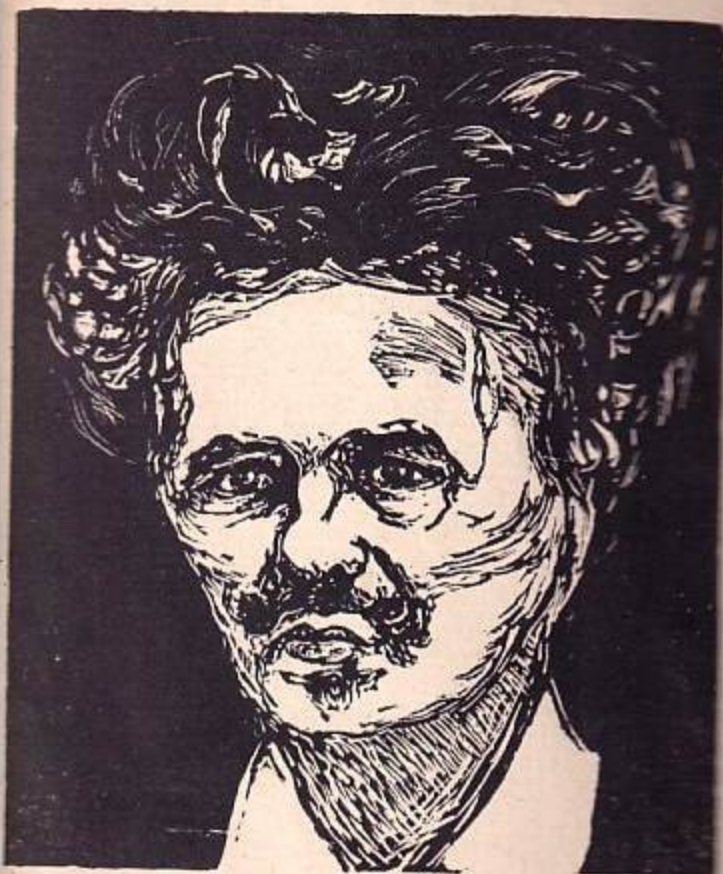
- August Strindberg (1849 – 1912)
- Romanopisec
- *Červený pokoj* (1879, jako první moderní dílo šv. lit.)
- Dramatik (historická, ale i *Slečna Julie*)
- Básník, esejista
- Literární expresionismus

A. STRINDBERG: KRÁLOVNA KRISTÝNA

AUGUST STRINDBERG:
KRÁLOVNA • KRISTÝNA

AUGUST STRINDBERG

STUDENTKA ČILI NOVOSTAVBA

Přeložil Jiří Votoček

V PRAZE 1922

KNIHOVNA AKTUALIT A KURIOSIT

SVAZEK IV.

A co dětská literatura?

- Astrid Lindgrenová
- <https://www.astridlindgren.com/sv/astrid-lindgren>
- +
- Tove Janssonová
- <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/2890688-muminci-nejsou-jen-knizky-pro-deti-janssonova-do-nich-ukryla-strach-z-valky-i>